

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΤΡΟΦΙΜΩΝ
ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΥ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ
Αχαρνών 2, 10432 Αθήνα, Τηλ. 210-2124331, Fax: 210-2124524

Αθήνα, 15/02/2021
Αριθμ. Πρωτ.: 87/21169

Προς:
Βουλή των Ελλήνων
Δ/ση Κοιν/κού Ελέγχου
Τμήμα Αναφορών

ΘΕΜΑ: «Επανεξέταση της οριοθέτησης περιοχών υποκείμενων σε φυσικούς περιορισμούς»

ΣΧΕΤ: **Η ΠΑΒ 1202/20-1-2021**

Απαντώντας στην παραπάνω Αναφορά που κατέθεσε ο Βουλευτής **κ. Α. Πάνας**, σας πληροφορούμε τα εξής:

Για να οριοθετηθεί μια περιοχή ως υποκείμενη σε φυσικούς περιορισμούς, θα πρέπει, με βάση τον Κανονισμό (ΕΕ) 1305/2013 και τις κατευθύνσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, να συντρέχουν, σωρευτικά, οι παρακάτω προϋποθέσεις:

1. η περιοχή να υπόκειται σε κάποιον από τους βιοφυσικούς περιορισμούς που απαριθμούνται στο Παράρτημα του Κανονισμού (ΕΕ) 1305/2013·
2. οι εν λόγω περιορισμοί να μην έχουν ξεπεραστεί είτε με επενδύσεις είτε με κατάλληλη προσαρμογή της γεωργικής δραστηριότητας.

Οι πηγές δεδομένων για την εφαρμογή των κριτηρίων ήταν:

- Κλίμα: Ημερήσια δεδομένα από 140 μετεωρολογικούς σταθμούς για το διάστημα 1/1/1971 – 31/12/2000. Οι ελλείπουσες τιμές συμπληρώθηκαν με μεθοδολογία η οποία έχει δημοσιευθεί σε έγκυρο επιστημονικό περιοδικό (Agronomy 2018, 8(9), 161 – “Delimitation of Areas with Natural Constraints in Greece: Assessment of the Dryness Climatic Criterion Using Geostatistics”)
- Έδαφος: Εδαφολογικός χάρτης Ελλάδας (Κλ. 1:30.000) <https://iris.gov.gr/SoilServices/>, στον οποίο για κάθε Χαρτογραφική Εδαφολογική Μονάδα περιλαμβάνονται: κλίση, οξύτητα, sodicity, αλατότητα, βάθος και υφή εδάφους, ποσοστό αδρομερών υλικών και συνθήκες αποστράγγισης.
- Κλίσεις: Ψηφιακό Μοντέλο Εδάφους Shuttle Radar Topography Mission (SRTM) (<http://srtm.csi.cgiar.org>) σε συνδυασμό με την επικρατούσα κλίση ανά Τοπική / Δημοτική Κοινότητα
- Χρησιμοποιούμενη Γεωργική Έκταση: Σύστημα Αναγνώρισης Αγροτεμαχίων (LPIS), ΟΠΕΚΕΠΕ, Κλ. 1:10.000)

Από την ανάλυση των κριτηρίων προέκυψαν τα αποτελέσματα του παρακάτω Πίνακα

Βιο-φυσικός Περιορισμός	% Χρησιμοποιούμενης Έκτασης που επηρεάζεται	Γεωργικής
Ξηρασία		86,20%
Παρουσία αδρομερών υλικών		20,01%
Απότομες Κλίσεις		8,09%
Περιορισμένο βάθος εδάφους		4,27%
Υψηλή αλατότητα		3,21%
Υφή εδάφους		1,80%
Sodicity		0,35%
Περιορισμένη αποστράγγιση		0,19%
Οξύτητα		0,01%

Ειδικά για την ξηρασία, χρησιμοποιήθηκε η μεθοδολογία που περιγράφεται στο ως άνω Παράρτημα του Κανονισμού, εντοπίστηκαν δηλαδή οι περιοχές στις οποίες ο Δείκτης Ξηρασίας, δηλαδή ο λόγος ετήσιων βροχοπτώσεων προς την ετήσια δυνητική εξατμισοδιαπνοή, είναι ίσος ή χαμηλότερος του 0,5 για τουλάχιστον 20% των ετών της χρονοσειράς.

Η πιστή εφαρμογή των κανονιστικών κριτηρίων προκύπτει και από την έγκριση που έχει λάβει η εφαρμοσθείσα μεθοδολογία από το Κοινό Κέντρο Ερευνών της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

Για να κριθούν ως υποκείμενες σε φυσικούς περιορισμούς, οι περιοχές που επηρεάζονται από την ξηρασία, με βάση τα κριτήρια του Παραρτήματος ΙΙΙ του Κανονισμού (ΕΕ) 1305/2013, θα πρέπει, επιπλέον, να μην έχουν τη δυνατότητα άρδευσης και, επιπλέον, οι οικονομικές επιδόσεις της γεωργίας να υπολείπονται σημαντικά σε σχέση με το σύνολο της χώρας. Διαφορετικά, θεωρείται ότι το μειονέκτημα που δημιουργείται από τις συνθήκες ξηρασίας έχει ξεπεραστεί.

Για να εξετασθεί κατά πόσο σε κάθε Τοπική / Δημοτική Κοινότητα, που με βάση το Δείκτη Ξηρασίας υπόκειται σε περιορισμούς, υπάρχει δυνατότητα άρδευσης, χρησιμοποιήθηκαν δεδομένα αρδευόμενης και συνολικής γεωργικής έκτασης τόσο της ΕΛΣΤΑΤ όσο και του ΟΣΔΕ. Στην συνολική γεωργική έκταση, προφανώς, συμπεριλαμβάνονται και οι βοσκότοποι. Επιπλέον, τόσο στον Κανονισμό όσο και στις κατευθύνσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής δεν γίνεται διάκριση μεταξύ δημόσιων και ιδιωτικών επενδύσεων και γι' αυτό το λόγο δεν έγινε διάκριση μεταξύ των εκτάσεων που εξυπηρετούνται από αρδευτικά δίκτυα και εκείνων που εξυπηρετούνται από γεωτρήσεις.

Πέραν όμως της εξαίρεσης των περιοχών στις οποίες οι περιορισμοί έχουν ξεπεραστεί με επενδύσεις, θα πρέπει, σύμφωνα με το άρθρο 32 Κανονισμού (ΕΕ) 1305/2013 να εξαιρεθούν και οι περιοχές στις οποίες η συνολική οικονομική απόδοση της φυτικής και ζωικής παραγωγής δεν υπολείπεται σημαντικά του μέσου όρου.

Η μέτρηση των οικονομικών επιδόσεων πραγματοποιείται με υπολογισμό της συνολικής τυπικής απόδοσης των καλλιεργειών και των εκτροφών ενός Νομού και τη σύγκρισή της με τον εθνικό μέσο όρο. Οι Νομοί που παρουσιάζουν τυπική απόδοση μικρότερη του 80% του εθνικού μέσου όρου, θεωρείται ότι υπολείπονται σημαντικά σε σχέση με το σύνολο της χώρας και επομένως οι φυσικοί περιορισμοί δεν έχουν ξεπεραστεί.

Η ανάλυση πραγματοποιείται στο επίπεδο του Νομού για δύο λόγους:

1. το επίπεδο του Νομού είναι το χαμηλότερο επίπεδο στο οποίο υπολογίζονται οι συντελεστές τυπικής απόδοσης·

2. οι οικονομικές επιδόσεις θα πρέπει να αντανakλούν τη συνολική προσαρμογή μιας ευρύτερης περιοχής και όχι μεμονωμένων Τοπικών/Δημοτικών Κοινοτήτων.

Ειδικά, για το Νομό Χαλκιδικής, οι οικονομικές επιδόσεις της γεωργίας δεν υπολείπονται σημαντικά σε σχέση με τον εθνικό μέσο όρο. Συγκεκριμένα η συνολική τυπική απόδοση των καλλιεργειών και των εκτροφών είναι μεγαλύτερη του 80% του εθνικού μέσου όρου και, επομένως, θεωρείται ότι η γεωργική και κτηνοτροφική δραστηριότητα στην περιοχή έχουν αναπτυχθεί με τρόπο που να μην επηρεάζονται από τους φυσικούς περιορισμούς.

Τέλος, σημειώνεται ότι οι παραγωγοί που διαχειρίζονται εκτάσεις σε Κοινότητες που αποκατακτιζονται, συνέχισαν να λαμβάνουν φθίνουσα ενίσχυση για τα έτη 2019 και 2020. Η ενίσχυση αυτή αποτελούσε ποσοστό της ενίσχυσης που λάμβαναν οι εν λόγω παραγωγοί πριν την εφαρμογή της νέας οριοθέτησης.

Ο ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΓΙΑΝΝΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ

ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗ

Βουλευτή κ. Α. Πάνα